І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: BArcly 7-5337
BArcly 7-4125
— Тел. з Ню Йорку: —
УНСоюз: 435-8740

РІК LXXIV. Ч. 17. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 28-го СІЧНЯ JANUARY) 1967 No. 17. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

П'ятниця, 27-го січня, 1967

В АМЕРИЦІ

ПРОПОНУЮТЬ ЗОРГАНІЗУВАТИ СВІТОВУ Корпорацію в справах харчів — на взір Комунікаційної Корпорації Сателітів. Таку пропозицію Конґресові ЗДА зробив фаховець від харчів Вілліям Т. Брейді. На його думку 50 відсотків фондів для цієї Харчової Світової Корпорації мали б дати харчові компанії та приватні особи, а Уряд мав би вкласти в цю Корпорацію другу половину фондів. Тепер ЗДА видають вже на боротьбу проти голоду свої доляри різним аґенціям міжнародного характеру. Коли буде зорганізована Світова Харчова Корпорація, тоді вона діставала б всі американські фонди.

РАДІЯЦІЯ ПОЯСУ Ван АЛЛЕНА на багато менше шкідлива для людського життя, як давніше передбачали. Пояс радіяції Ван Аллена простягається довкола Землі на висоті від 500 до 40,000 миль. Він має ім'я свого відкривця, фізика зі Стейтового університету Айови — д-ра Джеймса Ван Аллена. Фізик із Ляборатори Лінкольна при Массачусетськім Технологічнім Інституті д-р Чарлз Мак переводив досліди на Землі при таких самих умовах які існують в поясі Ван Аллена, і ствердив, що астронавти, які полетять до Місяця, без загрози для свого життя зможуть летіти через цей радіяційний пояс.

ДВІ АВТОМОБІЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ звільняють 16,000 робітників та зменшують працю в сімох своїх фабриках. Ці фірми — це Крайслерова Корпорація та Корпорація Дженерал Моторс. Крайслер повідомив, що припиняє працю на один тиждень в трьох фабриках, а в одній фабриці на два тижні. Крайслер звільняє з праці 13,900 робітників. Дженерал Моторс зменшує продукцію в трьох фабриках і звільняє з праці 1,900 працівників. Продаж авт в цьому році є на 10 до 15-ох відсотків нижчий в порівнянні з тим самим часом минулого року. Фордова Компанія заповідає, що вона мусітиме зменшити число тижневих годин праці для робітників.

НАДВИШКА АМЕРИКАНСЬКОГО ЕКСПОРТУ над імпортом в 1966-ім році була найменша від 1959-го року і виносила 3.8 більйона дол., а в 1965-ім році вона становила 5.3 більйона дол. Надвишка експорту над імпортом в 1959-ім році виносила тільки 777 мільйонів дол. Експорт в 1966 році виносив 29,395,500,000 дол., на 10 відсотків більше як в 1965-ім році, але імпорт в тому ж році збільшився аж на 20 відсотків і становив 25,550,300,000 дол. В грудні 1966 р. експорт виносив 2,449.600.000 дол., а імпорт 2,202,600,000 дол. Урядові економісти твердять, що імпорт збільшився внаслідок війни у В'єтнамі.

СЕНАТОР РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ ІЗ НЮ ЙОРКУ Джеймс К. Джевітс змінив свою тактику з минулого року і скасував запляновані вже промови в різних стейтах та в Дні Лінкольна 13-го лютого промовлятиме в своєму стейті в місті Боффало. Його просили прибути з промовою до Мишиґену, Огайо, Массачусетс і Ню Джерзі, але він не прийняв цих запрошень. Минулого року він у своїх промовах натякав на те, що він повинен бути на республіканському списку як віце-президент. Сенатор Джевітс знає, що кандидата на віце-президента вибирає собі сам найменований Конвенцією кандидат на президента. Сам кандидат на віце-президента не потребує підтримки делеґатів на Конвенції.

У СВІТІ

У ВАРШАВІ АМБАСАДОР ЗДА ДЖАН ҐРАНУСКІ Й АМБАСАДОР КОМУНІСТИЧНОГО КИТАЮ ВАНҐ КУО-ХУАН ПЕРЕВЕЛИ в середу 25 ц. м. нову тригодинну розмову, про хід і вислід якої не подано ніякої вістки. Сказано тільки, що комуно-китайський амбасадор не погодився на переведення найближчої такої зустрічі в якомусь короткому часі, а визначив для неї дату тільки 7-го червня ц. р. Остання така зустріч відбулася 7 вересня минулого року. Такі зустрічі відбуваються спорадично за останніх 12 років.

РУМУНІЯ І МАДЯРЩИНА ПОГОДИЛИСЬ нав'язати з Західньою Німеччиною дипломатичні взаємини й обмінятись амбасадорами. В цій справі прибуде до Бонну румунський міністер закордонних справ Корнелію Манеску. У Будапешті перевів розмови на цю тему з тамошнім комуністичним урядом німецький віце-міністер Рольф Ляґр. Західньо-німецькі державні мужі говоритимуть про цю справу також з болгарським міністром торгівлі Іваном Будіновим, який вкедовзі має прибути до Бонну. Також з Прагою йдуть про це дипломатичні розмови.

ІТАЛІЙСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ Й ІНШІ ПАРТІЇ УРЯДОВОЇ КОАЛІЦІЇ, ЗА ВИНЯТКОМ ХРИСТИЯНСЬКИХ ДЕМОКРАТІВ, ВВАЖАЮТЬ, що заява Папи Павла VI проти дебатованого в італійському парляменті законопроєкту про облегшення розводів — це втручання голови Ватиканської держави до внутрішніх справ Італії. Християнські демократи боронять Папу, звертаючи увагу, що конкордат з Ватиканом, т. зв. Лятиранські пакти, включені до італійської конституції і тому Папа має право активно цікавитись італійським законодавством.

ВІЙСЬКОВА ХУНТА В ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ВІДСУНУЛА з уряду віце-прем'єра й міністра військових справ генерала Нґуєна Гуу Ко, який саме перебував з відвідинами на Тайвані (Формозі), осідку вільно-китайського уряду. Його повідомили радіо-телефонічно, що коли він вернеться до Сайґону, то його арештують. Проти того генерала-міністра давно кружляли в Сайґоні вістки що він заанґажований у хабарницькій афері. Він переїхав до Гонґ Конґу і там залишився.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД ВІЛЬСОН ВЕРНУВСЯ до Лондону з своєї подорожі до Риму й Парижу та висловився оптимістично про вигляди Британії щодо вступу до Европейської Економічної Спільноти. Гадають, що в березні ц. р. Британія зголосить формально свою просьбу прийняти її туди. Вільсон заявив, що він не сподівався тепер позитивної відповіді від де Голля та й не старався дістати її.

КОРОЛЬ ЙОРДАНІЇ ГУССЕЙН ЗАЯВИВ, що Йорданія має досить власного війська, щоб боронитись проти можливої аґресії і не потребує будь-котрих інших арабських військ на своїй території. У 1958 році Йорданія мала 4.000 війська, а тепер має 55.000, а її військовий бюджет зріс від того часу від 7-ох мільйонів дол. до 56 мільйонів. Йорданія має 300 новітніх танків і вкедовзі матеме 5 летунських ескадриль — завдяки допомозі збоку Америки.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ЗАКЛИКАЄ В ЕКОНОМІЧНОМУ ЗВІТІ ДО СТАБІЛІЗАЦІЇ ЦІН І ЗАРОБІТКІВ

Вашинґтон. — Президент Джансон 26-го січня переслав Конґресові Економічний Звіт, в якому закликає бизнесменів і зорганізоване робітництво не збільшувати цін на товари та не вимагати занадто великого збільшення заробітних платень, щоб не збільшувати інфляційного тиску на економіку. Одночасно Президент переслав до Конґресу і звіт своєї Ради Економічних Дорадників. В цих звітах нічого не говориться про те, щоб робітничі організації не домагалися більших платень як 3.2 відсотка, що було досі вказівкою для тих, що договорюються про висоту заробітків. З цього виходить, що робітництво буде вимагати вищих заробітків від 3.2 відсотка, а це зможе спричинити збільшення цін на товари. Президент закликає бизнесменів, щоб збільшення заробітних платень відбувалося коштом власників бизнесових корпорацій, прибутки яких є такі високі, що можна буде збільшити платні робітникам без збільшення цін. Президент передбачає, що економіка і в новому році буде розвиватися, і що число безробітних буде і надалі менше від 4-ох відсотків. Але Президент бере до уваги те, що в першій половині цього року буде деяке сповільнення темпу економічного розвитку. В Економічному Звіті Президент порушив ще такі важливіші проблеми. 1. Уряд повідомив про створення окремої комісії з членів свого Кабінету під проводом голови Ради Економічних Дорадників Ґарднера Еклі, яка має підготовити швидкий перехід економіки до мирної продукції на випадок закінчення війни, у В'єтнамі. 2. Президент має покликати до життя окрему комісію, яка вивчала б справу забезпечення всім американцям мінімального заробітку. Але сам Президент заявив, що це не станеться в найближчому часі. 3. Президент ствердив, що число американців в групі вбогого населення від 1961 до 1965-го року зменшилося на 5.5 мільйона, а в минулому 1966-му році — на 1.2 мільйона. 4. Індекс цін на товари щоденного вжитку в грудні 1966-го року збільшився на 3.3 відсотка в порівнянні з груднем 1965-го року, тому не може обов'язувати дотеперішня засада, що збільшення заробітних платень не сміє перевищати 3.2 відсотка. 5. Президент заявив, що він проситиме Конґрес, щоб скасував тоє закон, згідно зяким особи, що користають із публічної добродійности не мусіли віддавати половину зі своєї заробленої платні, якщо вони мають якусь працю. 6. Уряд внесе законопроєкт про продовження виплати допомоги безробітним, та про те, щоб довготермінові безробітні могли користати з перевишколу до фахової праці. І працедавці і робітники вдоволені з того, що скасовано теперішню висоту, до якої можна збільшувати заробітні платні при нових контрактах про працю.

Дірксен звітує про „лоббіїстів" в справі консулярного договору

Вашинґтон. — Провідник республіканської меншости в Сенаті сенатор Еверетт МекКінлі Дірксен повідомив, що до нього звертаються „лоббіїсти" від Державного Департаменту і совєтської амбасади в тій справі, щоб він змінив своє становище в справі консулярного договору з СССР та голосував в Сенаті за його ратифікацію. Але сенатор Дірксен недавно заявив, що він є проти ратифікації цього договору з 1964-го року, бо цей договір дає дипломатичний імунітет всім майбутнім працівникам совєтських консулятів, а це влегшило їм шпигунську діяльність в ЗДА, як про це недавно висловився директор ЕфБіАй Едґар Гувер. Дірксен сказав репортерам, що заходи совєтської амбасади і Державного Департаменту не змінили його становища до консулярного договору. Представник совєтської амбасади заявив, що її урядовець зовсім не хотів намовляти Дірксена до прихильного становища в справі консулятів, тільки мав на цілі поінформувати сенатора про взаємини між СССР і ЗДА. Совєтський дипломат сказав Дірксенові, що його уважають великою людиною в Москві. Але Дірксен йому відповів, що він бажає бути великою людиною тільки в стейті Іллиной. На запит совєтського дипломата, чи Дірксен дійсно не довір'яє СССР, іллинойський сенатор коротко відповів: ні!

Пенсильвенійський університет поширює студії україністики

Філядельфія (Ю.М.) — Почавши від наступного академічного року, 1967/68, Пенсилвенійський Університет поширює студії україністики новим вищим курсом під назвою: „Читання українських текстів — Readings in Ukrainian Literature". У програмі університетських курсів він є включений до групи слов'янських курсів під числом „Славік 592". Це є двосеместровий курс, по 3 кредити на семестр. Він охоплюватиме насвітлення текстів з усіх діб української літератури, включно з новітньою літературою. Виклади цього мовно-літературного курсу Університет доручив п. проф. д-р Наталії Пазуняк, яка в цьому році викладає вищий курс української мови, курс славік 590.

Про вписи на курс 592 студенти повинні старатись вже відтепер. Також про вписи на курси української літератури, під числами 90 і 91, що їх викладає проф. д-р Григор Лужницький, студенти повинні вже робити заходи. Про ближчі інформації у справі курсів можна також звертатись телефонічно вечорами до д-ра Юрія Мачука, на число телефону GL 7-4136, члена Кураторії при Відділі УККА.

В ПАМ'ЯТЬ КРУТІВ — „ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТА" В НЮАРКУ ТА ІРВІНҐТОНІ

Нюарк, Н. Дж. (С. М.). — Як рік-річно, так і цього року, 29 січня в Нюарку й Ірвінґтоні буде проголошений „День Українського Студента". Щоб вшанувати пам'ять тих, які згинули під Крутами, мейори обох міст, на прохання Української Студентської Громади Нюарку й околиці, підписали проклямацію, призначуючи цей день Українським Студентам і, в той сам час, закликали всіх в день 29-го січня віддати поклін нашим героям-студентам. Крім того, Українська Студентська Громада покаже для громади монтаж „Крути" в суботу, 11-го лютого, о год. 7:30 вечора в УНДомі про 140 Проспект Ев., Ірвінґтон, Н.Дж.

Де Ґолль офіційно відвідає Польщу

Париж. — До Парижу прибув польський міністер закордонних справ Ян Рапацький, який між іншим говоритиме про подробиці відвідин де Ґолля у Польщі. Французький президент Шарль де Ґолль рішив відвідати офіційно Польщу літом цього року, при чому він відвідає кілька польських міст. Рапацький мав довгу нараду з французьким міністром закордонних справ Морісом Кув де Мюрвілем. Їх нарада стосувалася головно німецької проблеми: Польща є прихильником концепції „двох Німеччин", лякаючись, що з'єднана Німеччина може стати смертельною загрозою для Польщі, — тому керівні польські комуністичні кола стурбовані відновленням французько-німецької приязни. Де Ґолль буцім-то обіцяв був західно-німецькому канцлерові Куртові Кізінґерові і його міністрові закордонних справ Віллі Брандтові, що він буде впливати на Польщу, щоб вона поставилась прихильно до примирливих жестів збоку Західньої Німеччини. Польща ставить за передумову нав'язання дипломатичних взаємин з Західньою Німеччиною — визнання західнього польського кордону по лінії Одри-Нісси, але Західня Німеччина не відступила ще з свого засадничого становища, що проблему кордонів Німеччини можна остаточно розв'язати тільки на мировій конференції, на якій Німеччина виступатиме як з'єднана одностайна держава.

Комуністичний Китай матиме в цьому році далекосяжні ракети

Вашинґтон. — За відомостями, що ними розпоряджають американські керівні чинники — Комуністичний Китай переведе в цьому році спроби з ракетами на далекий — міжконтинентальний засяг, що їх китайські комуністи вистрілять в космічний простір, — заявив секретар оборони, Роберт МекНамара у своєму 204-сторінковому звідомленні, в якому подрібно розглядаються проблеми збросння Совєтського Союзу й Комуністичного Китаю, як також стан збройних сил у В'єтнамі. МекНамара твердить — спираючись на відомостях американської і вільно-китайської розвідки — що китайські комуністи прикладають особливу вагу до випродукування далекосяжної ракети, але серійної продукції міжконтинентальних ракет у Комуністичному Китаї не передбачується раніше, як у половині 70-их рр. Щодо Совєтського Союзу, то він має тепер 340 міжконтинентальних ракет і 130 ракет у своїх підводних човнах. ЗДА мають тепер 934 міжконтинентальних ракет і 512 підводних ракет „Поляріс".

З Москви видалено американського вченого

Москва. — Совєтські власті видалили з СССР американського вченого математика, д-ра Лоренса Шеппа, який в ЗДА працював в дослідній Ляборатори Белл-Телефон - Компані, а до СССР прибув на 10-місячні студії в Математичному Інституті Стеклова у програмі американсько - совєтського культурного обміну. Совєти закинули д-рові Шеппові, що він роздавав протисовєтські летючки. Д-р Шепп виїхав з Москви 11 січня ц. р. Американська амбасада в Москві не видала про цю подію ніякого комунікату.

Москва відкинула заходи Ульбрихта, щоб ізолювати Західню Німеччину

Бонн — Західньо - німецька преса твердить, що комуністичний диктатор Східньої Німеччини Вальтер Ульбрихт звернувся був до Москви з просьбою, щоб вона вплинула на інших европейських комуністичних сателітів — Румунію, Мадярщину, ЧСР, Болгарію і Польщу, — щоб вони відкинули миролюбні заходи нового західньо - німецького уряду та не нав'язували з Західньою Німеччиною дипломатичних взаємин. Однак совєтський уряд — твердить німецька преса — не погодився на це і рішив не перешкоджувати новій закордонній політиці Німецької Федеративної Республіки, яка рішила на власну руку „будувати мости" до европейських комуністичних країн. Східньо-німецькі комуністичні кола особливо затривожились вісткою, що румунський міністер закордонних справ Корнелію Менеску заповів свій виїзд до Бонну в наступному тижні. Також комуно - мадярський уряд прийняв дуже ввічливо спеціяльного репрезентанта уряду Кізінґера - Брандта і буцім - то вирішив обмінятися з Західньою Німеччиною амбасадорами в недалекому часі. Східньо - німецькі комуністи проголосили довгу заяву з лайками проти західньо - німецьких „імперіялістів - реваншистів": за коментарями преси — керівні кола Східньої Німеччини попали в паніку, що внаслідку нормалізації відносин між Західньою Німеччиною і комуністичними сателітськими країнами — значно покращають також взаємини між Бонном і Москвою та у висліді того процесу Москва відречеться східньо-німецьких комуністів.

Мейор Нюарку Г'ю Адонізіо підписує проклямацію „Дня Українського Студента" За ним стоять (зліва): Марія Процюк — голова Укр. Студ. Громади в Нюарку, Теодор Литвин — асистент мейора, Люба Процюк, Вілліям Бурк, о. Дмитро Лаптута, Софія Мартинець, Ірина Демків, Богдан Гарасим, Юрій Торбич і д-р Микола Чировський.

„ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ" В КЛІВЛЕНДІ

Посадник Метрополітального Клівленду Ралф С. Локер у приявності української делеґації передає голові Відділу УККА в Клівленді підписану проклямацію, проголошуючи 22-го січня Днем Української Незалежности і висловлюючи при цьому велику симпатію до українського народу в його змаганні до волі.

День 22-го січня — „Днем Української Незалежности" в Істоні

Істон, Па. (П. М.). В п'ятницю, 20-го січня о год. 9-ій ранку посадник Істону п. Джорж С. Сміт у канцелярії міської управи прийняв делеґацію у складі пп. Йосипа Клисяка, Альберта Кіпи, Михайла Колодруба, Ілька Когута, Петра Міляновського і студенток - дівчат у національних одягах — Христини Ґелетканич, Елейни Кульчицької, Ірини Когут і Наді Лукницької. Він добре обзнайомлений з українською проблемою, дружньо розмовляв з приявними, і заздалегідь попросив фотографа з місцевого щоденника „Істон Експрес" для задокументування цієї події. Підписуючи проклямацію, проголосив день 22-го січня „Днем Української Незалежности".

Того самого дня в „Істон Експресі" появилася світлина, на якій видно, як Елейна Кульчицька вручає український прапор посадникові, а під нею пояснення: „Українці святкують — український прапор сьогодні переданий посадникові Джорджові С. Смітові, як він проклямував неділю Українським Днем в Істоні. 22-го січня 1918 — це дата народження Української Народньої Республіки, пізніше насильницько завойованої Росією".

Окружний Відділ УККА Лігай Велі намітив відсвяткувати п'ятидесятріччя відновим Держави Українського Народу в неділю, 5-го березня в одній з найкращих заль Аллентавну, Сідар Крест Коледжу, запрошуючи до участи теж передових людей американського світу. Над програмою працює окремий Комітет. Вона має бути поважна, на високому мистецькому рівні, і коротка.

Українська громада в Гюстоні послала „Резолюцію" Державному Секретареві Дінові Раскові

Гюстон, Тексас. — Під час святкового відзначення дня 22-го січня — місцева громада одноголосно схвалила Резолюцію, яку було переслано державному секретареві ЗДА Дінові Раскові. У Резолюції згадується про відзначення річниці державности України, схвалюється рішуча позиція американського уряду у В'єтнамі та прохається, щоб голова делеґації ЗДА до ОН Артур Ґолдберґ поставив на форумі ОН вимогу здійснити вільні вибори під наглядом Об'єднаних Націй в Україні й інших, поневолених російським імперіялізмом, країнах. Українці з Гюстону, крім того, закликають усі громади в ЗДА звертатись із подібним проханням через своїх конґресменів до ОН в обороні права українського народу на власну Державу.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

АНДРІЙ ДОБРЯНСЬКИЙ ВИСТУПАЄ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Андрій Добрянський, бас — соліст Національної Компанії Метрополітан Опери, виступив в Ню Йорку в залі Сіті Центер, 7-го січня в опері Пуччіні „Ля Богеме" в ролі Альчіндоро, і потім 15-го січня п. Добрянський співав ролю Бартольо в опері Моцарта „Весілля Фіґара". Національна Компанія Метрополітан Опери щойно приїхала сюди із турне, і в Ню Йорку захопила критиків своїми свіжими постановками цих двох опер.

ПЕРША ІНДИВІДУАЛЬНА ВИСТАВКА МОЛОДОГО МИСТЦЯ ВОЛ. СВИРИДЕНКА

Ню Йорк.— Як повідомлено з Галерії „Ейда АРЦ", на 57 вул. Захід, ч. 142 тут відбудеться образотворча виставка молодого мистця українського походження із стейту Огайо, де він уже брав участь у різних виставках. Вона триватиме від 1 до 13 лютого, від 11 до 5 гг., крім неділі. Буде виставлено 13 картин, в тому „Спогади", „Іван", „Сила людини", „Правиця" та інші.

ПОМЕР ІВАН МУДРИЙ

Озон Парк, Н.Й. — Іван Мудрий, батько місцевого українського католицького пароха о. Любомира Мудрого, помер тут у п'ятницю, 27-го січня 1967, на 75-му році життя. Походив із Золочева, де був директором „Народної Торгівлі". Похорон відбудеться у вівторок, 31-го січня, о год. 9-ій рано, з місцевої української католицької церкви Покрови Божої Матери на цвинтар св. Ґертруди в Колоні, Н. Дж.

ПОМЕРЛА МАРІЯ ЯЦУК, МАТИ 11 ДІТЕЙ

Філядельфія, Па. — Секретар 153-го Відділу УНС інж. І. Скіра інформує, що там 25-го січня померла на 45-му році життя член цього Відділу і мати одинадцятьох дітей, бл. п. Марія Яцук, осиротивши мужа Антона та дітей: Василя, Стефанію, Богдана, Петра, Євгена, Федора, Миколу, Ярослава, Івана, Іванну та Роземарію. Панахида в неділю, 29-го січня в похор. заведенні Насевича, а похорон в понеділок, 30-го січня о год. 9:30 рано з похоронного заведення до катедри при Френклін вул., і опісля на цвинтар у Факс Чейсі.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY N.J. 07303

Рекордовий бюджет

Запропонований кілька днів тому президентом Джансоном новий бюджет ЗДА на рік 1967/68, надрукований на 1.794-ох сторінках, охоплює насправді три різні бюджети і тому в подробицях зрозумілий тільки нечисленним фахівцям. Але, хоч у рубриці „Видатки адміністраційного бюджету" подана сума „тільки" 135 більйонів долярів, в підрахунку „Всі готівкові платності публіці" фігурує рекордова в історії Америки цифра 172,400.000.000 долярів. Сам Президент передбачає у тому загальному бюджеті дефіцит на 2,100.000.000 дол., але він тільки тому розмірно невеликий, що в деяких автономних ділянках державного господарства будуть надвишки, які залишаться, так би мовити, недоторкальними. Насправді, новий адміністраційний бюджет виказує дефіциту аж на 8,100.000.000 долярів.

Тому пред'явлений Президентом новий бюджет зустрівся з дуже холодною поставою в Конґресі. Сам Президент окреслив свій бюджет, як „воєнний", вказавши на суму 72,300.000.000 дол. на оборону та на конечність, щоб — з уваги на В'єтнамську війну — нарід „приносив пожертву". За таку „пожертву" Президент уважає додатковий прибутковий податок, що його домагається у висоті 6%. Але велика частина впливових сенаторів і конґресменів, головно з бюджетових комісій обох конґресових палат, зразу ж поставились скептично до тієї пропозиції. Вони звертають увагу, що у зверненні Президента „Про Стан Унії", як і в поясненні до бюджету, є внутрішні суперечності: адже Президент твердив, що американський нарід може дозволити собі видатки на накинену Америці В'єтнамську війну і водночас не лише зберігати, а й підвищувати свій найвищий у світі життьовий стандарт. Тому в новому бюджеті і береться на увагу не тільки „гармати", але й „масло". А коли В'єтнамська війна дійсно вимагає пожертв, то треба скреслити видатки на такі цілі, які можуть підождати до кращих часів. Законодатці заповідають скреслення поважних сум з заплянованих космічних дослідів, допомоги закордонові та деяких проєктів „великого суспільства", разом до 5 більйонів дол.

Отож Уряд матиме перед собою важке завдання — перевести в обох палатах Конґресу різні заплановані видатки. Уряд напевно дістане всі гроші, потрібні для ведення В'єтнамської війни й інших оборонних цілей. Але Конґрес вказуватиме на багатомільйонові суми, що їх Уряд дістав був від 89-го Конґресу і не зужиткував, значить, не дуже потребував їх, — як теж орудуватиме досить переконливим арґументом, що коли війна вимагає видатків на гармати, то можна трохи менше споживати масла і не підвищувати податків.

Крутянська слава

Десятки більших і менших залізничних станцій лежать на шляху, що веде з Москви до Києва, через вузлову станцію Бахмач. Але рік - річно ми згадуємо малу станційку під назвою Крути. Там холодного зимового дня 29 січня 1918 року сталась подія, яку недаремно порівнюємо з битвою під Термопілами: шість сотень вояків, захисників Української Народної Республіки, переважно молоді — стали грудьми проти чотирьох тисяч большевиків, здебільшого п'яних матросів, що сараною сунули з Росії по український хліб і по свободу нашого народу. Близько половини наших вояків загинули в тому бою, між ними багато з Юнацької Сотні ім. Б. Хмельницького та із Студентського Куреня Стрільців, що втратив у тому героїчному бою і свого улюбленого командира сотн. Омельченка.

Відомо, що дав той бій для Української Держави: він затримав на кілька днів просування большевицького війська на столицю України, забезпечивши можливість підписання Берестейського договору.

Але тепер, з перспективи майже півсторіччя, ми виразно бачимо, що Крутянський бій дав ще більшу перемогу Україні, і то на довгі - довгі століття: він став для нашої молоді прикладом самопожертви в ім'я Батьківщини. На Західній Україні Крутянське Свято — було справою молоді, і тут, за океаном — наша молодь рік-річно влаштовує, здебільшого власними силами, Свято Крутів. За розповіддю очевидців, у 1941 році, в завірюсі другої світової війни — кілька студенток тоді закритого німцями Ніженського Педагогічного Інституту в січні місяці поклали вінок на братерській, ледве помітній могилі крутянців...

Так, Крутянський бій був трагічним боєм, вимушеним особливими обставинами. Але це був також переможний бій над переважаючою ордою з Московщини, бо він дав зразок високого героїзму, виховував і виховує покоління нашої молоді в дусі любови до Батьківщини, він буде й надалі сяяти негаснучою зорею — усібленням найвищої жертви для добра рідного народу.

РІЗДВЯНИЙ ПРИВІТ
ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА
ЙОСИФА СЛІПОГО

ВИГОЛОШЕНИЙ У БАЗИЛІЦІ СВ. ПЕТРА В РИМІ ПІД ЧАС АРХИЄРЕЙСЬКОЇ СВ. ЛІТУРГІЇ 8 СІЧНЯ 1967 Р.

Христос родився!

„Веселися, Ієрусалиме,
торжествуйте всі любящії Сіона...
рождається із Богородиці всесовершенний Бог"
(Стих Лит.)

1. У цей торжественний празник Христового Різдва стає нам перед очима ґрандіозна візія найбільшої події на земській кулі в перспективі тисяч літ і в земській дименсії: народження воплоченого Божого Сина для відкуплення людського роду і піднесення його знову до небесних висот. Навіть і ті, що легковажать собі вічне і надприродне життя, мусять дивуватися цьому видінню з його різноманітністю і динамічністю. Починаючи від Адама, від його сотворення й упадку і заповіту рятунку, що прийде час, коли потомок Адама розчавить диявола, удержувалось передання через століття і тисячоліття з роду в рід, від Праотців до Отців, через Пророків аж до народження Божого Сина у Вифлеємі. І ця обітниця сповнилася.

Який діяпазон в цілій сценарії, від найбільшого примітивізму стайні, „что бо худшеє вертепа? что же смиреннєє пелен?" (Іпакой), жолоба, стада худоби і простих пастухів, а навіть брутальности і звірства, убивства немовлят, до найблагороднішої куртуазії ангельських і царських почестей: „Таїнство странноє вижу і преславноє: нібо, вертеп, престол херувимський, Діву, ясла, вмістилище, в них же возлеже невмістимий Христос Бог, єго же воспівающе величаєм" (Утреня, Пісня 9). А в усій цій історії і драмі пробиваються дві головні провідні ідеї — глибока віра в Спасителя Христа і пливуча з неї чиста, душевна радість. Глибока віра тісно зв'язана з радістю, бо нічого так не переповнює людського серця душевним спокоєм, втіхою і радістю, як саме непохитна віра. Коли людина вірить у Всемогучого Бога, то вона певна успішного кінця свого життя, навіть як вона терпить тимчасові невдачі і поразки. Ба навіть, коли вона страждає від людської злоби, як їй здається, то все те є враховане в Божім Провидінні і в Божій Премудрості, і не відбирає їй спокою та радости.

2. Вірою кріпилися Адам і Ева в своїй недолі, вірою жив Авраам і його потомки, з віри плили пророцтва, віра осяювала і саме народження. Вірила в Спасителя сама Пречиста Діва, яка „породила (Його як) свого сина первородного, сповила та поклала в яслах" (Лк. 2, 7), бо пам'ятала слова ангела Гавриїла: „породиш Сина і назвеш Його іменем Ісус. Він буде великий і назветься Сином Всевишнього. І дасть Йому Господь Бог престіл Давида, його вітця, і Він буде царствувати над домом Якова навіки, і царству Його не буде кінця" (Лк. 2, 31-33). І оце в яслах лежить, уся ця надія і сподівання — рятунок людства. Вірив св. Йосиф, дивлячись на Боже Дитя, бо одержав він поручення: „Йосифе, сину Давида, не бійся прийняти до себе Марію, твою жену, бо те, що в неї зачалось, є від Святого Духа. Вона породить Сина і ти даси Йому ім'я Ісус, бо Він спасе своїх людей від їх гріхів" (Мт. I, 20-21). Вірою були переповнені і пастухи, коли почули від Ангела: „Народився вам сьогодні Спаситель у Давидовім місті" (Лк. 2, 11). Вони увірили і пішли з поклоном до Нього: „Ходім до Вифлеєму і побачимо слово, що сталось, про яке сповістив нам Господь" (Лк. 2, 15).

Яка глибока віра пробивається в пророчиці Анни Фануїлевої і в Симеона, коли держав на руках Спасителя і говорив: „Нині відпусти, Владико, Твого раба по Твойому слову в мирі, бо виділи мої очі спасіння Твоє, що Ти приготовив перед усіми людьми" (Лк. 2, 29-31). Скільки віри — „вірою просвіщаєми" (Стих. на Стиховнах) — мусіли мати три царі зі Сходу, не жахаючись жадних перепон, щоб приїхати до Дитяти Ісуса, зложити поклін і царські дари. З цією вірою йдуть покоління за поколіннями до Христа і знаходять в Нім своє спасіння і потіху — виявляють свою віру і в проповідях, і в піснях, і в музичних композиціях, і в мальованих образах, і в будові храмів-архітворів — від найбільше покірної віри простолюддя до найвищого, геніяльного полету розуму і волі. А провідний мотив цієї творчости є: „Сущі во тьмі і тіні знайшли істину, родившогося від Діви Господа" (Світилен).

3. Глибока віра в Боже Дитя дає, як сказано, спокій, втіху і радість, бо всемогучий Бог всилі зберегти кожного від загибелі душевної і тілесної. І тому Ангел мовив до пастирів, як перше слово: „Не бійтеся, бо ось я звіщаю вам велику радість, що буде всім людям, бо народився вам сьогодні Спас, що він Христос Господь у місті Давидовім" (Лк. 2, 10-11). Отже не якунебудь радість, але велику, не задля того, що збереже не ваше стадо від диких звірів, що ви здобули нове майно і збагатіли, але тому, що зобачите Божу Дитину в яслах і Його Матір, і що це Дитя дасть вам щось найвище і найцінніше, рятунок душі, який може подати тільки Богочоловік.

Є люди говірливі, з поетичним полетом, а є такі, що важать кожне слово і беруть його на вагу золота. До таких належить і св. євангелист Маттей. Він дуже скупий і тверезий в словах, а все ж таки аж чотирма словами підкреслює радість трьох царів, коли вони подорожували до Вифлеєму: „Зраділи радістю великою дуже" (Мт. 2, 10). Вже це, що возрадувалися, означало б високий ступінь, а св. Маттей додає „великою радістю", і вкінці доповнює опис „дуже". Отже, найвищою радістю, яку собі можна подумати в людини. А до того, це не були простенькі люди, що тішаться чимнебудь, але високовчені, заможні царі - астрономи, які знали вже фізику, математику, історію та й загалом мали найвище знання. І вони „возрадувалися великою радістю дуже", що побачать Христа - Дитя, Царя Царів.

Ця радість спільна всім, для яких дорогий прихід Христа і спасіння, перехід з стану прокляття в Боже синівство — рятунок душі і тіла. „Днесь Бог на землю прийде і чоловік на небеса взиде" (Стих. Лит.). Віра приносить погідний настрій, вдоволення, життєрадісність, а Бог любить веселія дателя (2 Кор. 9, 7). Тому і та вся різдвяна творчість людства носить такий радісний характер і погідний, бадьорий настрій: „Лікують Ангели на небеси і радуються человіци днесь, іграєт же вся твар рождшагося ради в Вифлеємі Спаса Господа" (Стих. Лит.). Словом: „всяческая днесь радости ісполняється, Христос родився от Діви".

4. Зокрема гляньмо оком також на наше Різдво. Наш вияв упродовж віків навіть перевищує поєдинчістю і безпосередністю душі західню творчість: Свята Вечеря, просфора, мед, пшениця-кутя, коляди і різдвяна ікона — це геніяльна творчість, віра і радість українців, у яких він вложив всю свою душу, віруючу, радісну і вдячну для Дитяти в яслах. Цю першу благовість про народження Христа приніс св. Апостол Андрей на нашу землю для грецьких колоністів і наших предків скитів, повторювали і проповідували Різдво його учені, — бо як проповідувати Христа і Його науку без чудесного окруження ангельськими співами народження Божого Дитяти? Голосили цю саму науку папа св. Климентій і папа св. Мартин, яких Боже Провидіння дісдало на наші землі, проповідували її єпископи і священики за св. Ольги, за її сина Ярополка та внука св. Володимира — від століть до століть це була радісна новина для поган.

Ми не маємо багато старовинних пам'ятників з огляду на монгольську руїну, але вже сама коляда — це найкращий вияв і віри в Христа і радости з неї в житті. Від непам'ятних часів сідає до Святої Вечері і струджений селянин, і змучений міщанин, і купець, і вчений, і невчений, і багатий, і вбогий, і старий, і молодий. Відриваються від своїх зайнять, мовлять молитву, складають одне одному побажання, радуються, переносяться думкою вище цього світу і земських своїх трудів, турбот та страждань. І в цьому лежить також ця висока, духова, культурна місія Різдва в історії українського народу. Засипані, заметені снігом села в Навечеріє Різдва Христового перемінюються в якесь таємне сяйво від свічок на столі з сіном, книшами і дідухом, радісний гомін колядок і побажань лунає кругом — забавна метушня, біганина з вертепом і звіздою — нараз створився якийсь осередок, повний високих дум і емоцій, почувань радости та втіхи, якої не дасть ні танець, ні чарка.

І нині, за прадідним звичаєм, йде з колядою до Христа увесь український народ, духовні і світські, старі і молоді, колгоспники і робітники, вчені і неграмотні, професори і студенти, багачі і бідаки, політики і економісти, лікарі й інженери, поети і письменники, безпартійні і партійні. Знають, що нині Різдво. І навіть той в'язень, що не має змоги святкувати, все ж таки він пам'ятає і шукає однодумців, щоб з ними порадуватися Святом. У цей радісний і торжественний

(Закінчення на стор. 3-ій)

МОЛОДЬ В УССР

Хоча совєтська преса — це найбільш цензурована преса світу, особливо в неросійських республіках СССР, — все ж і в ній час від часу знаходимо свідчення, варті уваги. При чому важливі не коментарі, а факти з життя в УССР. З нагоди бучного реклямування Москвою 50-річчя „жовтневої революції", — подамо кілька фактів про українську молодь, посилено виховувану в дусі комунізму і „совєтського патріотизму".

Київська „Молодь України" з 30 грудня 1966 р. у статті „Прожити правильно і чесно" пише про юнака, провиною якого є те, що він не вірить у комуністичні заклинання і домагається за працю — оплати, а не обіцянок. Цитуємо:

„Одного разу, розмовляючи з групою юнаків, я висловив загальновідому думку:

— Чесне життя — це самовіддана праця, вірність переконанням, це сміплива боротьба з недоліками, пороками...

Здавалось, хлопці згідні з цим. І раптом один, зухвало посміхнувшись, спитав:

— А що людина з цього матиме?"..

Та ж газета з 2 грудня 1966 р. кидає світло на так званих передовиків, чи бодай на частину з них, які вже дохопились навіть ордена. Дівчина зустріла юнака. Давно не бачились. Юнак питає:

— Чекай, а що то в тебе за значок виглядає?

— Орден Леніна.

— Кинь жартувати. Та ні, правда... Ніколи не подумав би. І новий. Недавно нагородили?

— Цього року.

— Певне, за якісь особливі заслуги?

— Сама не знаю..."

Можливо дівчина й сама не знає, за що дістала орден, адже в СССР дають їх не лише за „заслуги", а й для того, щоб купити, зобов'язати людину. Дівчина носить орден, та не видно її захоплення тим, що й вона потрапила до орденоносців, залишаючись і далі в колгоспі...

А „Молодь України" — орган Ц ККомсомолу — з 11 січня ц. р. стверджує, що в сільському районі в Україні куди менше комсомольців, ніж у міському, з насланим, переважно російським, елементом. „Скільки в середньому комсомольців у районі? В сільському десь тисяч чотири - шість, у міському — тисяч вісім - десять". У статті „Ідуть у райком листи" стверджується, що ті листи якраз не йдуть, що навіть загнана у комсомол молодь — не вірить, не цікавиться і уникає тієї офіційної організації. Там сказано: „Комітет ЛКСМУ одержує мізерну кількість листів", бо, мовляв, його працівники не відповідають на листи як слід, пересилають їх з установи до установи...

Та в цьому числі є ще важливіший приклад з життя міста Дніпродзержинську на Дніпропетровщині (але подібні речі напевно діються і в інших комсомольських організаціях). У тому районі, цитуємо:

„Погано поставлена робота по золученню до активної діяльности комсомольців, які тимчасово втратили зв'язки з комсомольськими організаціями і не стоять на обліку, неактивно розшукують тих, що вибули і не знялися з обліку".

Очевидно, не знаючи, як боротися з байдужістю комсомольців, з їх небажанням брати участь у будівництві „комунізму" — керівники в тому районі, а можливо і в інших, вдались до масового виключення молоді з лав КСМ. Так, „Бюро райкому ЛКСМУ слабо реаґувало на сигнали про те, що деякі комітети комсомолу, замість проявити максимум чуйности, уваги до товаришів, які тимчасово втратили зв'язки з комсомолом, залучити їх до активної діяльности в первинних організаціях, стали на шлях огульного виключення комсомольців з рядів ВЛКСМУ".

Таке дістєся між — з погляду компартії — „вибраною молоддю", якої в пересічному сільському районі України є лише від 4 до 6 тисяч осіб... Самозрозуміло, не можна впадати в крайність і твердити, що українська молодь, мовляв, не вірить партії, нехтує комсомолом, виступає за більші права для України... Понад 60 молодих українських інтелектуалістів, які виступили з протестом проти русифікації, за більші українські права — сидять у в'язницях і концтаборах, а ті, що просто втекли з комсомолу, гуляють собі по світі, бо занадто багатьох довелося б засилати. Але в поведінці самих комсомольців, у їхній байдужості і втечі, у прямому запиті: „А що людина з того матиме?" — є видимі познаки того, що совєтсько-імперська система ніяк не може виграти найголовнішого внутрішнього бою — за душу молодої людини та ще й у підкореній країні.

(Єн)

● Портуґальська преса прославляє вислід плебісциту у колишній портуґальській колонії Гоа на індійському узбережжі, що її Індія збройною рукою обсадила в грудні 1961 року: 172.191 управнений до голосування мешканець тієї области заявився проти адміністраційного приєднання до сусіднього індійського стейту, а тільки 138.170 за приєднанням туди. Портуґалія добачує в цьому доказ ворожости мешканців Гої супроти Індії.

З НАШИХ БУДНІВ

ГІРКИМ СМІХОМ ПОСМІЮСЯ

Якщо в одній з українських книгарень на долині міста Ню Йорку ви можете набути австрійську косу, клепало чи баняки різних калібрів, а в другій купите собі в святковому сезоні кутю, мед чи карпатські гриби, то це ще не означає, що в тих наших книгарнях немає відділу з книжками, нотами, пресою і тому подібним культурним крамом. Там же полиці аж угинаються від красного письменства, а журналами і патріотичною пресою хоч гать гати! Проте, якби наші книгарі в екзилі рахували лише на прибуток з розпродажу книг, вони вже давно пішли б з торбами, замкнувши буду на колодку... Мусять, так би мовити, доробляти збоку, торгувати баняками, косами чи грибами, щоб пов'язати кінці з кінцями.

Інакше представляється справа в „суверенній українській радянській державі", як залюбки називають Україну такі її „державні мужі", як товариші Петро Шелест, Дмитро Білоколос та інші Білодіди. Якими темпами працюють і як ударно перевиконують пляни книгарні в такій, скажемо, Полтавщині, говорив недавно, на 5-му з'їзді Спілки Письменників України в Києві колеґа-гуморист, він же сатирик, Олександер Ковінька, — до речі, депутат Верховного Совєту УССР.

Як подає „Літературна Україна", широко звітуючи про цей з'їзд, депутат-сатирик трохи не заплакав над долею — чи недолею — української книжки в його ж таки рідній Полтавщині. „Художня література погано доходить на село, — нарікав Ковінька. — Якось бриґада письменників-сатириків, приїхавши в Лубенський район, зайшла у тамошню книгарню. І що ж ви думаєте: знайшли там по дві-три свої книжки, а то все брошурі про те, як кукурудзу гризти, як її їсти, варити..."

Гірким сміхом посміявся б, а може й тяжко заплакав би Микола Гоголь, якби піднявся з гробу і завітав на свою батьківщину, до рідних Сорочинець... „Стоїть невеличка хатина, книгарнею її звуть, — розповідав Ковінька, — а в ній самі сапи, налигачі, ляльки... Я до них: „Я ж депутат ваш, кажу, ви хоч би мої гуморески на стелажі виклали!" „Викладеш, — відповідають, — десять років ждемо, що привезуть книжку..."

Справді курям на сміх придався такий „народний депутат", як ви, друже Ковінька, не во гнів кажучи... Десять років чекаєте, поки покладуть на „стелаж", замість сапи чи налигача, вашу книжку гуморесок, у вашому ж таки виборчому районі. Годі вам цього великого щастя діждатися! І з такими блискучими успіхами на культурному фронті ви готовитесь зустрічати 50-річчя „суверенної української радянської республіки"?

До речі: ваш земляк з Полтавщини і колеґа по фаху, Микола Понеділок, просить подати йому вашу адресу, а він негайно, оплаченою поштою, вишле вам вашу книжку гуморесок, яка вже декілька років перекидається з місця на місце на книгарських полицях у Ню Йорку...

Ікер

Фотій Мелешко

ЗМІЙ

Оповідання

(2)

— Так, отже, Иване, щоб я не була для тебе погибіллю, а сповна жінкою, рівноправна в хаті й на дворі, то в понеділок, не гаючи часу, прямо з базару зайдемо до розправи, і нехай нам писар виставить ту бумагу...

***

І коли вже ту „бумагу" Антонина глибоко заховала в скрині, тільки тоді почало показуватися, хто тут у хаті й на дворі є справжнім паном.

— От бачиш, Іване, люди вже зранку, до схід сонця жито жнуть, а ти ще тільки коло воза чухаєшся.

— Таж тільки вчора дивилась і казала, що воно ще не визріло.

— Не визріло, бо ж ти з сівбою забарився.

— Таж ти мені казала: „Нехай дурний сусід уже сіє, а ми почекаємо, щоб не збуяніло... Осінь тепла, вогка..." І ще додала: „Нехай сіє дурний..."

— А чому він дурний? — поспішно запитала Антонина.

— О, та то ж ти сказала, що дурний.

— Не пригадую, щоб я таку дурницю сказала...

— Коли я почав раніше за нього вставати. Ти мені веліла лежати, аж поки не скажеш...

— Коли це я тобі таке казала?

— А то не раз... Мовляла: встаю й тобі спати не даю.

— От таке ще вигадай! Я тільки якось сказала: коли встаєш раніше за мене, то ходи тихенько, мов кіт, і мене зі сну не порушуй. Ти ж знаєш, Іване, що в мене сон такий тонкопрядний, наче лляна ниточка.

— А ти вже, Антонино, забула, як нам у вікно якийсь люципір шпурнув каменюку. Я схопивсь, а ти собі далі завдавала хропачка...

— Е-е, пригадав! Коли вже те було... Та я ж тільки вдавала, що сплю.

— Чекала, аж поки другого каменя не шпурне...

— Нічого тобі робити, то й пригадуєш отаке. Краще гляди своєї роботи. Дивись на людей та й сам так роби.

— А ти недавно казала: „Не дивись на людей, а з свого розуму роби все як слід"... Отак я й роблю.

— Аякже — робиш... У людей уже збіжжя в копах лежить, а твоє ще на пні некошене стоїть. У людей на токах машини загудуть, а в тебе ще тільки возовиця почнеться.

— Та я ж тоді на твоє веління парове обробляв. Ти казала, що готове в копах не погниє, а землю треба мерщій обробляти, поки ще не пересохла.

— Я тобі тоді трохи інакше казала, а ти ж таки й свій розум маєш... Отак воно в нас зимою чи під весну все не так... У сусідів уже ягнята в кошарах бекають, а твої вівці даремно пашу переводять. У сусіда телятко вже по дворі вибрикує, а твоя мордата під повіткою коло ясел підтягла пузо, мов ялівка...

— А хіба ж я тому винен?

— Авжеж не винен — винні вівці, корова та я...

В селі ж добрі ясні людські очі все бачили, усе підмічали та й давали свої влучні переділення. Антонину прозвали Антоном, а Івана — Іванкою.

***

І ось одного звичайного Божого дня сталася несподіванка. Іван, він же тепер „Іванка", замовк, наче йому язика відібрало. Ні на які запити Антонини, чи тепер „Антона", не відповідав. Усе ж виконував, як нормальна людина: працював, їв, пив, спав... Коли діставався між чужі люди, то не тільки нормально говорив, але навіть і жартував, а як тільки повертався додому, то знову замовкав.

Врешті Іван так допік Антонину своєю мовчанкою, що вона гнівно, аж несамовито, зі сльозами на очах, які в неї рідко показувались, почала вигукувати:

— Ну, чого ти, бісіянова твоя душа, мовчиш? Доки ти, мій дорогий Івасику, грім би тебе побив, будеш отак триклято мовчати? Ну ж говори, говори, мій коханий, говори, не муч мене своєю мовчанкою, бо хрест мене побий, не витримаю і повішусь... Якщо я тобі щось зле зробила, так на, бий мене, кусай, гризи, тільки при тому говори, кричи на всю горлянку так, щоб і сусіди з обох боків почули. І нехай не підслухують і не допитують, і не радіють, що я, ніби, тобі язика відкусила...

А Іван уперто мовчав.

— Ах, так ти такої?!.. — та з п'ястуками до нього. — Та коли ти оце зараз не заговориш до мене, так ось тобі хрест святий, коли я не повидряпую тобі очей, а сама побіжу і в клуні на бантині повішусь... Говори!..

Іван, видно, з оборонним наміром підніс руки догори, позадкував від неї і лагідно почав:

— Ти ж знаєш, Антонино, я замовк тому, що ти все заперечувала, що тільки я не скажу. Навіщо ж я маю даремно витрачати при тобі слова? І отак буду рік, два чи й до смерти при тобі мовчати!..

— Ха-ха-ха!... Чуєте, дурні сусіди, мій Іван говорить, а ви базікаєте, що я язика йому відкусила. — І вже лагідно: — Та чи ти, Івасику, не сказився? Та я ж так маніжно з усім погоджувалась, що ти тільки не скажеш. Говори, говори до мене отак, як було, поки ми не побралися. Бувало: „І ласочка моя, і ластівочка-щебетуха"... А іноді й осою і блохою прозивав... Та то тільки так, жартом, з кохання... Говори, Івасику, а я тобі, борщику, пунделиків, піріжечків чи вареничків, оладочок чи млинчиків — і зразу ж поважно, аж грізно: — А коли і далі мовчатимеш, так я тебе, бісіянова ти душа, кожного дня макогоном поштуватиму... Тоді, коли далі не говоритимеш, то хоч кричатимеш, все веселіше мені в хаті буде. А коли ні — то йди собі, Іване, під сім вітрів від мене. На чорта мені такий чоловік здався, до якого слова не можна промовити. Мені ж вистарчить і того, що я на руках маю бумагу...

А Іван у відповідь ані телень.

Так у цього молодого подружжя тяглось мовчазне життя рік, два... Люди добре помічали, що Антонина, чи тепер „Антін", товстішав, а Іван, чи тепер „Іванка" чогось сохла, покашлювала... Злі язики подейкували, що „Антін" спідтишка свою „Іванку" напуває виваром із якогось зілля.

Та якось одного весняного ранку сусіди почули, як Антонина гучно затужила. Нерадісна сталась новина: Іван помер.

Антонина наче несподівано овдовіла та й заплакала гіркими сльозами. Особливо ж вона плакала — тужила, коли небіжчика несли на марах на вічний спочинок.

РІЗДВЯНИЙ ПРИВІТ

(Продовження зі стор. 2-ої)

празник лунає по всій земській кулі, де живе наш великий народ, коляда: „Бог предвічний народився..." — і в Австралії, і в Арґентині, і в Бразилії, і в Параґваї, і Венесуелі, і в Америці, і в Канаді, і в Европі, і в Азії. А з тим росте і наша національна свідомість — свідомість єдности народу, мимо всіх віддалей і держав. І ця єдність і її свідомість, мимо спротиву деяких одчайдухів, кріпшає і ширшає, зближаються до себе наші Церкви, росте взаємне розуміння своїх потреб і осягів. А це випогіднює наше зморщене, насуплене чоло і випрямлює наші згорблені плечі та пригнуті коліна. Христос наша сила і наш об'єднуючий найсильніший чинник і лучник.

5. А коли говоримо нині про Різдво Христове, про Собор Матері Божої і неділю Боготців, то не можемо не згадати, зокрема, про св. Иосифа, який якраз найкраще знає і розуміє потреби родини і великої народної сім'ї. Він увесь свій вік посвятив для Христа, для підготування і виховання Його до великої місії. Коли найбільша потреба, тоді ми чуємо в св. Євангелії про св. Иосифа: „Прийми цю Дівицю до себе, не бійся і захорони її, іди записати Марію і себе до Вифлеєму, веди і опікуйся вагітною женщиною кількадесят миль дороги, а коли прийшов, пошукай якогось прибіжища і нічліґу, знайди поживу, веди до храму Матір і Дитя, втікай до Єгипту перед Іродом, удержуй Дитя і Марію". Завжди він готов дати поміч і без найменшого нарікання. Тому св. Церква звеличує і почитає його як опікуна, помічника в нуждах і невтомного робітника. Тому він і найкраще розуміє наші потреби, нашу скитальську недолю і наші переслідування. Він для нас найбільший помічник і заступник, щоб ми тільки зверталися до нього і гляділи на нього при яслах Дитяти.

6. А при цьому не забуваймо, що Різдво — це в першу чергу свято дітей і молоді. Вони найближче Христа - Дитяти, вони наша надія і наше майбутнє. Пригадується одна подія — запрошення на острів Мальту в Середземному морі з нагоди одного національного і церковного свята. Високоінтеліґентна Мальта з давньою культурою, як наша Трипільська, і св. Павло поставив там першого єпископа, — чарує кожного прищельця. Хто тільки міг, прийшов на величезний майдан, хоч приїхав до них тільки чужий чужинець. І море голов, і тисячі хоругов, і прапорів, і співи і промови духовних та світських, державних і городських достойників, військові салюти і оплески, могли зробити помітне враження навіть не то на привиклого до тюремного конвою, але й на найвищих церковних достойників та державних мужів, що відбирали не раз почесті з уряду. І коли треба було в меґафоні привітати народ, і коли він почув привіт в їх фенікійській старовинній мові, піднявся оваційний гураґан радости і вдоволення задля пошанування чужинцем їх національних переконань і церковних почувань. Та серед цього свята найбільш зворушливою була радість дітей. Коли ми входили до катедрального храму, стояли мами з дітьми і плескали руками, а разом з ними і діти своїми рученятами. Тоді стали ясними слова Христа: „З уст немовлят та тих, що ссуть, учинив ти хвалу" (Мт. 21, 16). В них нема ні задніх сумнівних думок, ні бажання наживи, ні вирахуваности, ні удавання, але безпосередня, ніким незахитана і щира віра та чиста радість невинного серця. А це — найцінніший людський скарб, яким так дорожив Христос. І кожний батько і кожна мати нехай зроблять їм Різдво наймилішим і найпам'ятнішим, бо воно в дитини великий завдаток для Церкви і народу на майбутнє. Щоб вони за прикладом Христа - Дитяти росли „слухняні, в мудрості і у ласці в Бога і в людей" (Лк. 2, 51, 52).

Отож, нехай і нинішнє Різдво буде виявом нашої глибокої віри і єдности в Христі, найкращим свідком якої аж до крови є ось цей Мученик, який тут спочиває. Щоб цьогорічне Різдво було виявом не лише віри, але й нашої потіхи і радости у всіх наших переживаннях. Бо з Христовим Різдвом і ми ростемо, могутнієм і славимося. Славіть Його!

Сьомий З'їзд Пластового Сеньйорату

Сьомий З'їзд Пластового Сеніорату в ЗДА відбувся в днях 27-28 серпня 1966 р. в Боффало. І місце і час З'їзду не випадкові. Він бо розпочався безпосередньо після посвячення пам'ятника на могилі Сірого Лева, — професора Северина Левицького і його дружини Віри-Оксани на Боффалівському кладовищі.

При відкритті З'їзду в почуваннях усіх ще так живо бриніли незабутні хвилини, коли то пластуни — представники п'яти Пластових Організацій на різних континентах сипали землю зі своїх пластових осель на могилу незабутнього свого Начального Пластуна, як символ односты Пласту в діяспорі, то знов, коли представники всіх пластових Уладів складали вінки на могилі Того, хто був продовж всього свого життя зразком справжнього пластуна-сеньйора.

Чолову стіну залі З'їзду прикрашував великий портрет Сірого Лева, роботи арт. мал. пл. сен. М. Борачка, а біля портрету, поруч пластових — сеніорських теж і стрілецькі емблеми, на згадку того, що Сірий Лев боровся колись за піднесення Червоної Калини у рядах Українського Січового Стрілецтва. Все це створювало враження майже вловимої близькости Його, його живого зацікавлення всім, що діється у Пласті, як було це завжди за Його життя.

З'їзд відбувся у 55-ту річницю існування Пласту і у 80-річчя з дня народження Основника Пласту, яке тільки кілька тижнів тому урочисто святковано у Відні, де д-р Олександер Тисовський живе постійно.

З'їзд започаткував молитвою пл. сен. о. Богдан Смик, проводячи присутнім новозатверджений, український текст Отченашу. З'їзд радив під проводом президії у складі: пл. сен. Роман Барановський — голова, пл. сен. Орест Гаврилюк — заступник голови, пл. сен. Любов Цегельська — секретар.

Після відспівання Пластового Гимну 92 присутніх на залі членів Українського Пластового Сеніорату в ЗДА, в тому члени ГПР-ГПБ- Г. Булави УПС, КП-С-ин в ЗДА і Канаді, як теж і гості-сеньйори з близької Канади та далекої Німеччини, прослухали коментарів до звітів дотеперішньої Крайової Булави Сеніорату в ЗДА. Потрібні були вже тільки коментарі, бо всі дуже точні звіти можна було прочитати в надзвичайному, з'їздовому числі „Пластового листка".

Уступаюча Булава на чолі з головою пл. сен. Романом Загайкевичем мала право говорити на цьому З'їзді багато про свої успіхи. За час її, тільки півторарічної каденції, праця проходила у гармонійному та згідному гурті. Доведено до порядку велику кількість адміністраційних справ, включно з дуже живим листуванням з тереном та заведенням картотеки особистих листків сеніорів. Та, що ще цінніше, — Булава зуміла розбудити дорогою окружних відправ та видавання бюлетеню „Слово" широке зацікавлення сеніорською проблематикою та закріпити почуття „пластової родини", основне для дальшого розвитку діяльности сеніорату.

До окремих осягів належало дуже сумлінне впорядкування архіву Булави та перетворення Сеніорського Допомогового Фонду на Фонд Пластової Односты. Цей Фонд знайшов широку популярність та вже дав змогу вимінювати пластунів поміж поодинокими країнами з нагоди таборів та вишколів.

Було, отже, зовсім зрозуміло, що внесок Голови Крайової Пластової Ради пл. сен. Вол. Савчака на уділення абсолюторії Булаві, приявні прийняли грімкими та справді щирими оплесками.

Ще більше зворушливим моментом було надання дотеперішньому Голові Булави Сеніорату пл. сен. Р. Загайкевичеві ордену Святого Юрія у сріблі, за його активну та успішну діяльність. Ледве, чи хто з довголітніх співпрацівників Голови Головної Пластової Булави пл. сен. Яра Гладкого, бачив його колинебудь таким зворушеним, як у хвилину, коли вручав він грамоту цього високого пластового відзначення своєму колишньому пластовому другові із Куреня Юнаків ім. Івана Богуна.

Вибір нової Крайової Булави пройшов без найменших труднощів завдяки сумлінній підготові номінаційної комісії. Вибір головного пл. сен. д-ра Ераста Бурачинського та всіх інших членів Булави з Шикаґо, пересунув точку тягару сеніорських справ на захід, і правильно, бо треба, щоб час до часу мали змогу зайняти рішальне становище теж і друзі, яким віддаль не дозволяє так часто зустрічатися з більшими пластовими скупченнями на сході ЗДА. У склад нової Булави ввійшли: пл. сеніори Богдан Макарушка — заступник голови, Ольга Турула секретар, Ростислав Боднарук — референт членства, Юліян Юринець — організаційний референт, Василь Шуя — референт фінансів, Володимир Бакалець — архівар УПС.

Спільна вечеря з програмою, яку вивів майже в цілому відомий квартет „Каравана", причинилася до ще кращого дружнього настрою. Вокальний Квартет „Каравана" під проводом інж. Богдана Бемка — голови Пластприяту в Елізабет, у супроводі піяністки — пластунки Марії Геча, виконав спеціяльний репертуар для цієї імпрези. Особливе враження викликала пісня „Гей, там у горах". Присутній композитор пл. сен. Юрій Пясецький признав, що це було досі найкраще виконання його твору. Від елеґійних пісень, присвячених пам'яті Сірого Лева, пісень-спогадів з пластового минулого, поважно-сентиментальних аж до веселих і безжурних, співаки перейшли до модерного розвагового репертуару, „щоб вдоволити молодше покоління сеніорів".

І треба з радістю ствердити, що саме це „наймолодше" та „трохи молодше" покоління склалося на дуже поважну частину учасників З'їзду. Одинокий, програмовий реферат виголосив теж член цього ж покоління пл. сен. Б. Кекіш. „Молоді" брали теж і живу участь у дискусіях, які розвинулися на тлі цієї доповіді після вечері, пізно в ніч, та в неділю після Богослужби, аж до полудня.

Дискусія заторкувала і справ дошколу сеніорів для виховної праці, і нового журналу старшого пластунства та сеніорату „Пластовий Шлях", що саме став правильно появлятися, і пожвавлення зв'язків поміж Булавою та Осередками Праці Сеніорату в терені, і „Плятформи сеніора", в якій зібрані основні ствердження про поставу сеніора супроти Пласту, громадянства та особистих обов'язків.

Нема найменшого сумніву, що цей З'їзд — це великий крок вперед в обміні думок та духовому зближенні всіх членів сеніорату, а вже напевно стане він дороговказом а шляху до дальшого розвитку та пожвавлення праці Пластового Сеніорату в ЗДА, як цілости.

Л. Хр.

КОМУНІКАТ

Представники Крайових Проводів українських організацій молоді в Канаді розглядали на спільних нарадах 10-го грудня 1966 року в Торонті можливості та форми діяльности і спільних виступів організованої української молоді для відзначення 100-річчя Канади в 1967 році та прийшли до спільних висновків, які подають до відома загалу українського громадянства:

1) У рамках реалізації нормальної щорічної виховно - вишкільної та культурно - освітньої програми у притаманний кожній організації спосіб, всі українські молодечі організації будуть мобілізувати свої зусилля, щоб якнайкраще зарепрезентувати організовані кадри української молоді в Канаді перед українською спільнотою як високовартісну і динамічну складову частину нашого суспільства.

2) Доцінюючи важливість подій, які будуть віддбуватися у нашій країні в 1967 році в рамках відзначення 100-річчя конфедерації Канади, всі українські організації молоді будуть старатися координувати свою діяльність так, щоб у своїх зовнішніх виступах перед нашими співгромадянами і чужинецькими гістьми успішно репрезентувати українську спільноту як активний, об'єднаний, рівновартісний та свідомий своїх прав і обов'язків чинник на канадійському суспільно - державному форумі і тим причиниться до ширення доброго імени про наш нарід та про довголітні змагання України до самостійного державного життя.

3) У програмі своєї діяльности в 1967 році українські молодечі організації зорганізують для своєї молоді зустрічі, табори, з'їзди чи конференції в околицях Монтреалу в місяцях липні або серпні, програма яких повинна бути посилена, в міру можливости, кадрами украінської організованої молоді сусіднього американського терену.

Про форму, спосіб організації та програму таких зустрічів, з'їздів чи конференцій рішають самостійно поодинокі організації молоді і переводять їх власними силами.

4) Для скріплення організаційних контактів та для посилення співпраці поміж молоддю різних організацій представники крайових проводів уважають доцільними і дуже побажаними збірні відвіддини таких зустрічів, з'їздів чи конференцій молоддю різних організацій. Ініціятива щодо форми і часу таких збірних відвідин залишається вповні за організаторами поодиноких імпрез.

5) Зовнішні виступи організованої української молоді для відзначення 100-річчя Канади відбудуться у двох етапах:

а) на терені Світової Виставки, ЕКСПО 1967, 29 липня 1967 року з програмою, базованою на масовій участі та достосованою до вимог дирекції ЕКСПО 1967;

б) в Оттаві 31 липня 1967 з участю представників федерального уряду Канади та з програмою, достосованою до вимог і потреб цього терену.

6) Для дальшого унапрямлення і узгіднення плянів спільних виступів українських молодечих організацій покликано до життя Крайовий Координаційний Комітет Молодечих Організацій (КККМО), до якого входять представники Крайових Проводів Пласту, СУМ-у, ОДУМ-у, МУНО. На голову КККМО на 1966-67 рік вибрано інж. М. Світуху, а на секретаря п. В. Окіпнюка.

За практичну підготову поодиноких точок програми спільних зовнішніх виступів та полагодження таких організаційних справ як транспорт, нічліг, прохарчування і виряд молоді, відповідають проводи дотичних молодечих організацій.

У міру потреби в поодиноких осередках будуть створені місцеві відділи Координаційного Комітету Молодечих Організацій.

Торонто, 10 грудня 1966 р.

За Крайову Управу МУНО
Ігор Курилів, голова

За Крайовий Ком. ОДУМ-у
Леонід Ліщина, голова

За Крайову Плас. Старшину
пл. сен. М. Світуха, голова

За Крайову Управу СУМ-у
д-р Матей Гута, голова

Сторіччя канонізації св. священомученика Йосафата (1867-1967)

Цього року, 29 червня припадають соті роковини, як у Римі, в базиліці св. Петра, великий Папа Пій IX проголосив Блаженного Иосафата Кунцевича, ЧСВВ Архиєпископа Полоцького Святим Католицької Церкви.

(До того часу, св. Иосафат це єдиний канонічно канонізований святий у всій Східній Церкві.)

З цього приводу українці католики по цілому світі святкуватимуть цей рідкий та важний Ювілей торжественно та величаво. Отці Василіяни в ЗДА, за благословенням наших Владик, мають в пляні зробити слідуюче:

1. Видати новий, обширний життєпис св. Иосафата на підставі найновіших беатифікаційних і канонізаційних документів. Його вже приготовляє до друку Всч. о. д-р Мелетій Соловій, ЧСВВ. Опісля він буде переведений на різні світові мови: англійську, французьку, німецьку, еспанську та портуґальську.

2. Для інформації чужинців видати брошурку про св. Иосафата англійською мовою. Її також вже приготовляє Впр. о. Атанасій Пекар, ЧСВВ.

3. Для зацікавлення цим Ювілеєм нашої молоді, проголосити конкурс на начерк життєпису св. Иосафата українською або англійською мовами.

4.) Розписати Ювілейний Конкурс на образ - ікону св. Иосафата. Вже на днях оголошення про ці конкурси появляться в різних українських часописах.

5. По можності влаштувати концерти, відчити, імпрези на честь св. Иосафата.

6. Відбути процу - паломництво до Мощів св. Иосафата в Римі.

о. Микола Коґут, ЧСВВ.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка" і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

Список, ч. 4.

А. Кецко, Рочестер	$ 5.00	Г. Фадден, Тітусвілл	2.00
П. Одарченко, Вашинґтон	4.85	І. Харковський, Торонто	2.00
Н. Корчок, Дерри	4.00	Д. Хоптяк, Нюарк	2.00
С. Асавляк, Нюарк,	3.00	Л. Цимбалістий, Маямі	2.00
Д-р. А. Базар, Торонто	3.00	П. Сахаревич, Лондон	1.82
Е. Безрукий, Філядельфія	3.00	В. Риндич, Філядельфія	1.50
С. Бойко, Дітройт	3.00	І. Бакало, Бронкс	1.00
В. Бойчук, Елізабет	3.00	П. Басара, Гадлей	1.00
Д. Бортник, Маттапан	3.00	О. Борух, Даніелсвілл	1.00
М. Брожина, Ню Йорк	8.00	В. Велиток, Бріджпорт	1.00
І. Винник, Ню Йорк	3.00	Д. П. Войтович, Янґставн	1.00
Д-р В. Галич, Супіріор	3.00	І. Гаврилко, Асторія	1.00
С. Гвіздь, Філядельфія	3.00	Г. Ганич, Філядельфія	1.00
Є. Грицай, Джерзі Сіті	3.00	К. Гарасимів, Мілвокі	1.00
А. Джмелик, Філядельфія	3.00	Т. Глуховецький, Парма	1.00
О. І. Забава, Терривілл	3.00	П. Головачук, Кліфтон	1.00
Д-р В. Кокорудз, Овеґо	3.00	М. Гринішак, Елізабет	1.00
Р. Колодій, Трой	3.00	П. Ґолей, Ню Йорк	1.00
П. Крат, Елізабет	3.00	А. Данилюк, Гартфорд	1.00
І. Курах, Тітусвілл	3.00	М. Демянчук, Філяд.	1.00
І. Лазорик, Бруклин	3.00	Ф. Дідух, Ітака	1.00
М. Леванісів, Ріджфілд	3.00	В. Захарчук, Бінґгемптон	1.00
М. Лех, Випани	3.00	Т. Зопко, Бікон Фоллс	1.00
П. Матлай, Ню Йорк	3.00	І. Карашівський Гартфорд	1.00
Д-р М. М. Небелюк, Саскатун	3.00	А. Карпович, Ню Йорк	1.00
		Д. Квасниця, Рачестер	1.00
С. Подолл, Олбіон	3.00	Д. Кикіш, Шикаґо	1.00
І. Порiтко, Філядельфія	3 00	П. Козар, Сомерсет	1.00
Д-р М. Семчишин, Нюарк	3.00	В. Крохмалек, Рочестер	1.00
М. Сірий, Байон	3 00	Н. Крук, Маямі	1.00
І. Фук, Клівленд	3.00	Л. Кучерська, Бруклин	1.00
М. Хоманчук, Асторія	3 00	Д. Лацік, Плейнсборо	1.00
В. Цетенко, Лейк Парсіпп.	3.00	І. Ліщак, Янґставн	1.00
І. Червінський, Бронкс	3.00	М. Мартинюк, Юніондейл	1.00
П. Чорній, Вітней Пойнт	3.00	Я. Мілавський, Лонґ Айл.	1.00
Б. Шарий, Луісвілл	3.00	С. Мриґлод, Нюарк	1.00
В. Шеремета, Дітройт	3.00	В. Мущинка, Філядельфія	1.00
П. Ягнич, Сомерсет	3.00	М. Неілко, Ню Брітейн	1.00
І. Берестянський, Шикаґо	2.00	І. Полатайко, Філядельфія	1.00
А. Гладилович, Монтреал	2.00	Б. Попович, Лейквуд	1.00
І. Ґут, Шикаґо	2.00	Л. Романяк, Філядельфія	1.00
Т. Дутчак, Калюмет Сіті	2.00	М. Сакалюк, Арнольд	1.00
В. К., Менчестер	2.00	А. Стар, Лос Анджелес	1.00
Н. Кітвіс, Нюарк	2.00	О. Стеткевич, Ню Йорк	1.00
А. Корбяк, Гемтремк	2.00	Є. Ступарик, Лорейн	1.00
Р. Коровайчук, Клівленд	2.00	Т. Тоцук, Філядельфія	1.00
Л. Король, Монтреаль	2.00	М. Тищенко, Шикаґо	1.00
П. Мандзенко, Мілвокі	2.00	Г. Федченко, Клівленд	1 00
В. Савчак, Бронкс	2.00	В. Хміль, Саут Плейнфілд	1.00
С. Сахарук, Венгам	2.00	І. Храпач, Аллентавн	1 00
		М. Вівчаровський, Філяд.	0.80

Змагання за незалежність Української Церкви в Канаді

Під таким наголовком появилася у Вінніпеґу нова історична розвідка, яка з'ясовує початки формування Української Церкви в Канаді та ролю, яку віддіграла в цьому Катедра св. Володимира й Ольги у Вінніпеґу. На підставі історичних документів з'ясовано докладно становище перших українських священиків в Канаді о. Н. Дмитрова, о. П. Тимкевича, о. Д. Поливки, о. І. Заклинського, о. В. Жолдака та першої Василіянської Місії в Канаді. Є там теж окремий розділ п. н. „Митрополит Андрей Шептицький політично і правно обґрунтовує потребу організаційного завершення Української Католицької Церкви в Канадді."

В цій розвідці відкриті також нові сторінки нашого минулого, досі цілком невідомого. Це роля „Товариства Руських Церковних Громад в Сполучених Державах і Канаді" та праця „Комітету для оборони нашого народа і нашої Греко - Католицької Церкви в Америці". Автор праці д-р Михайло Марунчак видвигнув низку цікавих і великого значення моментів у формуванні релігійного і національного життя українців в Канадді. Видання появилося накладом Катедри св. Володимира й Ольги у Вінніпеґу з нагоди ювілейних дат: 15-річчя Катедри св. Володимира й Ольги; 75-річчя українського поселення в Канаді та Сторіччя Канадійської Федерації. Ціна одного доляра і 50 центів. Замовляти можна в книгарнях або впрост у видавців:

Cathedral of St. Vladimir and Olga
115 McGregor Street
Winnipeg 4, Manitoba
Canada

Адв. І. Карасевича найменовано на королівського радника

Вінніпеґ. — „Тижневик „Новий Шлях" повідомив у числі з 28 січня ц. р., що серед 12 манітобських адвокатів, які під Новий Рік одержали звання Королівських Радників, є вінніпезький авокат, український громадський діяч Іван Карасевич. Народжений в Манітобі, в околиці Січ, в 1941 році вступив добровольцем до канадійської армії і дослужився ступня капітана. Важко ранений на европейському фронті війни, в 1944 повернувся до Вінніпеґу й пізніше вписався на правничий факультет Манітобського університету та закінчив його в 1951 році. І. Карасевич є одним з основоположників Союзу Українських Канад. Ветеранів і перший його голова, організатор Українського Відділу (ч.141) Канад. Леґіону, кол. довгорічний член Президії Комітету Українців Канади й член дирекції Колеґії св. Андрея.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ХРОНІКА УВАН У ЗДА

Фінансові надходження в липні - серпні - вересні і жовтні 1966 року

Надійшли внески і пожертви для Академії від: п. Софії Гаєвської, Йонкерс $100.; д-ра М. Біди, Шикаго,$54.; по $50.: проф. А. Адамовича, Ню Йорк; І. Воскобійника, Філя; проф. Г. Гордієнка, Філя; Ксенії Лебедович, М.Д., Миш.; О. Лебедович, М.Д., Миш.; Марії Фішер Слиш, М.Д., Ілл.; проф. С. Крашеніннікова, Філя.; $40.; по $30.: В. Білинський, Ню Йорк; д-р К. Кека, Конн.; Є. Єфімова, Ню Йорк; д-ра Р. Клімкевича, Флорида; Кредитової спілки „Самопоміч" в Рочстері; бала, Ню Йорк; В. Чекірди, Мін.; по $25.: проф. І. Бакало, Ню Йорк; В. Бойка, Балтімор; Л. Билова, М.Д., Ню Йорк; Б. Бойчука, Ню Йорк; проф. М. Воскобійника; д-ра Ю. Криволапа, Балтімор; М. Кузьмовича, М.Д., Бабілон; Р. Коваля, Ню Йорк; д-ра А. Лібацького, Філя.; Ю. Личковського, Флорида; д-ра В. Марчука, Ілл.; д-ра о. І. Нагаєвського, Па; д-ра П. Стерчо, Па; М. Степанюка, Ню Йорк; Марії Семенина-Лечицької, Ню Джерзі; д-ра С. Тимкова, Мд.; А. Яремка, Шикаго.

По $20.: д-ра Б. Винаря, Ню Йорк; о. С. Городецького, Рочестер; проф. О. Грановського, Ст. Пол; Д. Гуменної, Ню Йорк; К. Денисенко, Вашингтон, Д.С..; М. Каплистого, Па.; М. Лебедя, Ню Йорк; Ф. Луцева, Мін.; Оксани Соловей, Ст. Пол.; д-р В. Приходька, Детройт $15.; По $10.: д-ра Л. Винара, Огайо; П. Бреславця,, Мінн.; Гаюка, Мілвокі; П. Гурського, Філя; І. Даниленка, Філя; З. Дончука, Філя; І Дмитрова, Лос Анжелос; М. Дорошенка, Ню Джерзі; Д. Даниленка, Миш.; І. Дубровського, Вашингтон; Ф. Корсуня, Філя; О Климович, Ню Йорк; М. П. Колтунюк, Ню Йорк; Л. Лиман, Ню Йорк; Ю. Лавріненка, Ню Йорк; о. Т. Мінека, Торонто; Р. Мац, Ню Йорк; проф. Н. Осадчої- Яната, Ню Йорк; д-ра Е. Пизюра, Ст. Луїс; проф. І. Паливоди, Ню Джерзі; д-ра М. Прокопа, Ню Йорк; інж. М. Пежанського, Ню Йорк; проф. Е. Федоренка, Нюарк; М. Мартинюка, Ню Йорк, $8.00; М. і А. Креср, Боффало, $9.90;

По $5.: П. Вербовського, Ню Йорк; А. Василенка, Ню Джерзі; о. О. Кулика, Шикаго; А. Поліщук, Канада; М. Романця, Філя; проф. М. Степаненка, Ню Джерзі; Т. Сущака, Ню Джерзі; І. Цапара, Ню Джерзі; від 8 осіб поступило пожертв $12. Крім того поступило на Кабінет Антропології та Археології ім. Л. Чикаленка від проф. В. Міяковського, Ню Йорк, $15. і від д-ра Т. Олесюка, Тексас, $5.

Замість квітів на могили пам'яті Дмитра Соловія — від О. Неділька, Ню Йорк, $50.; по $10.: від О. Грановського, О. і Л. Гайдамак, О. Філіповича; по $5.: від О. і Н. Булавицьких, родини Бринь-Костюк, Ю. Гончаренка, Р. Филиповича, В. Міяковського, С. Чалишева, Ф. Бульбенка, І. Бакала; по $3. від М. Коваленка і д-ра К. Паньківського; $2. від О. Гайдай.

Пам'яті О. Гетенка від Ф. Бульбенка $5.; **пам'яті Леоніда Соневицького** — від Я. Кравчук, $15.; М. і З. Храпливих; Я. М. і В. Левицьких, $10.; **пам'яті Євгенії Ріпецької** — від В. і І. Козак, $15.; **пам'яті Мал-Малоти** — від М. Воскобійника, $10.; **пам'яті Ореста Семчишина** — від його співпрацівників та Е. Скремоти, $20.

Пожертви на спеціяльні фонди

До фонду допомоги українським науковцям ім. Д. Дорошенка: від д-ра К. Бризгуна, $15.; В. Чекірди, $25.; А. Михайлової, $5.

До Фонду на видання праці О. Косач-Кривинюк „Леся Українка. Хронологія життя і творчість" — від д-ра К. Бризгуна, $20.; Українського міжорганізаційного жіночого комітету в Буенос Айресі, $58.; Сестрицтва св. Ольги при Українській Православній Церкві св. Юрія Переможця з вечора в пам'ять св. Ольги, в Трентоні, $26.75.

До фонду на вшанування пам'яті М. Ветухова — від д-ра Т. Олесюка, $10.

Від Управи УВАН у ЗДА і Управи Фундації Академії

Висловлюємо глибоку подяку всім жертводавцям, що надіслали свої внески та пожертви на поточну діяльність Академії. Фінансові відомості про пожертви для сплати боргу за будинок Академії подаємо в пресі спеціяльними списками. Звертаємось до всіх прихильників української вільної науки далі підтримувати діяльність Академії, на науково-видавничу діяльність, на сплату боргу за будинок Академії і зокрема на такі видавничі фонди: на вшанування пам'яти М. Ветухова, на видання праці „Леся Українка. Хронологія життя і творчости", на видання „Анналів", наукових збірників, неопублікованих праць О. Оглоблина та у фонд ім. Д. Дорошенка для допомоги потребуючим українським ученим. Всі пожертви для Академії мають податкові пільги (Текс Екземпт).

Примітка: Відомості про Музей-Архів ім. Д. Антоновича УВАН у ЗДА будуть подані додатково. Так само в хроніці за листопад-грудень будуть подані матеріяли про наукову і видавничу діяльність Академії та про діяльність Членів Академії.

Пожертви просимо надсилати на адресу:

THE UKRAINIAN ACADEMY of Arts and Sciences in the U.S. Inc., 206 West 100th Street, New York, N.Y. 10025

Новини з української філателії

Ювілейний рік Івана Франка вже скінчився. Любителі української філателії вшанували його виданням коверт з портретом Івана Франка. Ще в травні м. р. з нагоди 26-ої Конвенції УНС в Шикаго видано серію коверт з портретом Івана Франка в чотирьох барвах та написом „Іванові Франкові, 1916-1966 — Український Народний Союз".

27-го серпня 1966 р. інж. Мих. Вінтонів з Бостону видав гарну коверту з портретом Івана Франка та написом „Великому Каменяреві і Революціонерові" та датами 1856-1916-1966 й двомовною пропам'ятною печаткою з написом „Ми поляжем, щоб славу і волю і честь, Рідний Краю здобути Тобі"!, теж з ювілейними датами і англомовним написом.

Київський журнал „Ранок" ч. 9. за вересень 1966 помістив „Філателістичну україніку" Л. Пирога — допис з трьома репродукціями поштових марок з Ів. Франком виданих Румунією 1956 р. та СССР з московськими написами, роботи мистця В. Зав'ялова, яких уведено в обіг в серпні 1956 р. В грудні 1956 р. там випущено поштову марку Ів. Франка за портретом Івана Труша. Теж в 1959 р. випущено там коверту з пам'ятником на могилі Ів. Франка у Львові пок. Сергія Литвиненка. В цім ювілейнім році видано коверту з портретом Великого Каменяра, як також коверти з рисунками корабля „Івана Франка", краєвидами Станиславова, тепер Івано - Франківське та університету його імени у Львові, як також окремої відзнаки та медалі.

Найбільше збагатилася українська філателія у вільному світі виданнями „Комітету Ярославщини та Окраїн Засяння" заходом українськог філателіста - ентузіяста інж. Ст. Кікти з Клівленду, який видав цілу серію випусків „Пошти Засяння", як марки Ярослава, Ярославщини і Засяння, пам'яткову коверту зустрічі з 3-5 вересня 1966 в Шикаго, філателістичну коверту „Пошта Засяння", першоднівки, листівки, зорема одну з відтворенням ікони „Милосердя Двері" в Ярославі, всі в кількох кольорах.

Відомий наш видавець і бібліограф української філателії Юліян Максимчук з Шикаґа, недавно видав свій „Каталог чужих недержавних марок і повністок, штемплів, гербових марок і листових заліпок з українською тематикою", на 48 стор. тексту та 43 стор. репродукцій: чч. 636-1297. Всі вони старанно підібрані та систематизовані з питомою докладністю і розподілом з-під австрійської, польської, чеської, мадярської, німецької та совєтської займанщин, як також болгарські, англійські і канадійські. Автор зібрав майже всі випуски, що появилися на українських етнічних землях, які своїм змістом написів чи рисунками відносяться до України.

В передмові він стверджує, що в УРСР панує русифікація і то посилена, бо лише 30 відсотків мають українські написи, а решта російські. Це вже 8-ме його видання від 1950 р. і в коротці появиться новий Каталог українських державних марок, який є в друку. За ту мозольну працю слід авторові погратулювати та побажати ще многих літ для продовження його цінної видавничої справи, — одинокої бібліографії філателії в цілому світі.

д-р Ол. Соколишин

ВИЯСНЕННЯ РЕДАКЦІЇ „ВІСТЕЙ УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ"

Редакція „Вістей Українських Інженерів", органу Товариства Українських Інженерів Америки та Українського Технічного Товариства в Канаді, в тількищо одержаному своєму виданні за липень - грудень 1966, подає таке вияснення:

„В газеті „Свобода" від 9. вересня 1966 р. появилось платне оголошення-заява інж. Б. Лучаковського з Філядельфії, в якій він намагається якось відмежуватись від своєї статті, надрукованої у „Вістях" ТУІА № 2 (91) та обвинувачує Редакцію „Вістей" у введенні „некорисних" змін у цій статті.

Тимчасом в руках Редакції „Вістей" находиться рукопис інж. Лучаковського (написаний олівцем, на відрізках аркушів паперу, зліплених разом), і кожний має нагоду прирівняти цей „рукопис" із текстом надрукованої статті та переконатись, що жодних суттєвих, текстових змін у статті немає. Питання мовно-граматичних змін в статті є, очевидно, питанням індивідуальних уподобань, і його тут не порушуємо. Підкреслюємо лише, що інж. Лучаковський переслав свою заяву до „Свободи" набагато раніше за свій лист до Управи ТУІА, чим дав доказ крайнього недовір'я та нельояльности до органів, які самий вибрав. Із цієї причини Редакція „Вістей" надалі голосу в цій справі забирати не буде."

КРИТИКА ФІЛЬМУ „ТІНІ ЗАБУТИХ ПРЕДКІВ"

Московська „Правда" з 15 січня у статті, присвяченій продукції республіканських кінотудій в СССР, пише про відзначений на міжнародних фестивалях фільм „Тіні забутих предків" (за М. Коцюбинським), випущений Київською студією: „Це чудовий український національний фільм, хоча він стоїть дещо окремо. Він більше барвисто - етнографічний, напівказковий, ніж психологічний, у ньому майже немає драматургії... Але, крім пізнання минулого, сучасна людина хоче бачити в мистецтві зв'язок минулого з сучасним..." Словом — чому в тому кінофільмі немає так зв. „соціяльного моменту"?

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 5-го ЛЮТОГО 1967 р.

ШИКАГО, Ілл. Річні загальні збори 301 Відд. ім. Дм. Вітовського о год. 12-ій дня, 2250 В. Кортез вул. Присутність членів обов'язкова. Якщо не буде передбаченої статутом кількости членів, збори відбудуться на годину пізніше, при будь якій кількості членів. Перед річними зборами відбудуться Місячні Збори, які також припадають в цей день. Проситься членів точно прибути на збори, а довжників проситься вирівняти залеглості. — В. Іващук, гол., П. Врублівський, секр.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва Укр. Січ — 39 Відд. о год. 3-ій по пол. в залі УНДому. На порядку дня: 1. Відкриття Загальних Зборів. 2. Прийняття порядку Заг. Зборів і вибір Президії. 3. Відчитання та прийняття протоколу з останніх Заг. Зборів. 4. Звіти Управи і Контр. Комісії. 5. Дискусія над звітами. 6. Уділення абсолюторії уступаючій Управі. 7. Вибір нової Управи і Контр. Комісії на 1967 р. 8. Внески і запити. 9. Закриття Заг. Зборів. Якщо на означену годину не явиться призначена статутом кількість членів, Річні Збори відбудуться з одногодинним опізненням без огляду на скількість присутніх членів. — О. Шмокалюк, предс., М. Павлів, секретар.

СУБОТА, 11-го ЛЮТОГО 1967 р.

ШИКАГО, Ілл. Місячні збори 220-го Відд. св. ап. Петра і Павла 11-го лютого. Управа просить все членство брати участь в зборах та в праці Відділу. — П. Слободян, предс., І. Мелінишин, секр.